

**Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid
Afdeling "gezondheid"**

SCSZG/13/148

**BERAADSLAGING NR 13/066 VAN 18 JUNI 2013 MET BETREKKING TOT DE
MEDEDELING VAN PERSOONSgegevens DIE DE GEZONDHEID BETREFFEN
DOOR ZORGINSTELLINGEN AAN POLITIEDIENSTEN IN HET KADER VAN
EEN ONRUSTWEKKENDE VERDWIJNING**

De afdeling gezondheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid (*hierna genoemd: "het Sectoraal comité"*),

Gelet op artikel 42, §2, 3°, van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende de gezondheid;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens;

Gelet op de machtigingsaanvraag ontvangen op 22 mei 2013 van het Woonzorgcentrum Ter Hovingen;

Gelet op het auditoraatsrapport van het eHealth-platform van 11 juni 2013;

Gelet op het verslag van de heer Yves Roger,

Beslist op 18 juni 2013, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het Sectoraal comité heeft bij beraadslaging nr. 12/024 van 20 maart 2012 een machtiging verleend voor de mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen door bepaalde woonzorgcentra aan politiediensten in het kader van een onrustwekkende verdwijning. Het Sectoraal comité mocht nogmaals een machtigingsaanvraag ontvangen van een woonzorgcentrum voor de mededeling van

persoonsgegevens die de gezondheid betreffen in het kader van een onrustwekkende verdwijning.

2. Het Sectoraal comité stelt vast dat de finaliteit van de gegevensverwerking en de categorieën van persoonsgegevens gelijkaardig zijn. Het Sectoraal comité acht het dan ook aangewezen om een algemene machtiging te verlenen aan de verschillende types van zorginstellingen voor dergelijke mededelingen.
3. De gegevensverwerking die in deze machtiging wordt beoogd, betreft de mededeling van bepaalde persoonsgegevens die de gezondheid betreffen door een zorginstelling in algemene zin¹ in het kader van de onrustwekkende verdwijning van één van haar bewoners of patiënten aan de politiedienst die betrokken wordt bij de opsporing.
4. In het kader van de ministeriële richtlijn omtrent de opsporing van vermiste personen worden door de verschillende politiezones en zorginstellingen stappenplannen en fiches of checklisten met persoonsgegevens van de betrokkene opgesteld. De fiche moet in geval van de verdwijning van één van de bewoners door een zorginstelling ingevuld aan de betrokken politiedienst worden overgemaakt. Dergelijke fiches of checklists kunnen volgende persoonsgegevens bevatten²:
 - een foto van de betrokkene
 - de identiteit van de betrokkene: naam, voornaam, geslacht, geboorteplaats en -datum
 - een persoonsbeschrijving van de betrokkene (lichamelijke kenmerken, bezittingen, kledij)
 - de omstandigheden van de verdwijning (het tijdstip en de plaats waar de betrokkene het laatst gezien werd)
 - de identiteit en contactgegevens van de huisarts
 - informatie over medicatiegebruik en de gevolgen ervan
 - de mogelijke route of vindplaatsen
 - de identiteit en contactgegevens van familieleden
 - de door het woonzorgcentrum ondernomen acties.
5. Doorgaans wordt iedere betrokkene en/of diens familieleden bij de opname in een zorginstelling geïnformeerd over het gebruik van een dergelijke fiche of checklist en wordt er hen gevraagd de toestemming te verlenen voor het gebruik ervan in het geval van een verdwijning.
6. In het geval van een verdwijning dienen de zorginstellingen het afgesproken stappenplan te volgen dat er doorgaans in bestaat dat eerst een interne zoektocht wordt georganiseerd. Indien deze zoektocht niet succesvol is, wordt bovenvermelde fiche of checklist aan de betrokken politiedienst elektronisch overgemaakt (per mail of fax) en wordt, na verloop van een bepaalde tijd, de politie telefonisch gecontacteerd. In het kader van deze procedure worden de contactpersonen van de betrokkene eveneens gewaarschuwd.

¹ Het betreft zorginstellingen in de zin van woonzorgcentra rust- en verzorgingstehuizen en centra voor dagverzorging. Het betreft geen ziekenhuizen.

² Het Sectoraal comité stelt vast dat de verschillende politiezones gelijkaardige doch soms licht verschillende fiches en checklists hanteren.

II. BEVOEGDHEID

7. Overeenkomstig artikel 42, §2, 3°, van de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid* is de afdeling gezondheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid bevoegd voor het verlenen van een principiële machtiging met betrekking tot elke mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen in de zin van de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*³ (hierna genoemd: “de privacywet”). Deze machtiging is niet vereist:
- indien de mededeling gebeurt tussen beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg die door het beroepsgeheim gebonden zijn en persoonlijk betrokken zijn bij de uitvoering van diagnostische, preventieve of zorgverlenende handelingen ten opzichte van een patiënt;
 - indien de mededeling is toegestaan door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie, na advies door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
 - in de gevallen bedoeld in artikel 15, § 2, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, voor zover de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid bevoegd is;
 - in de gevallen door de Koning bepaald, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
8. Het Sectoraal comité is bovendien overeenkomstig artikel 46, §2, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid* belast met het verzekeren van het toezicht op de naleving van de door of krachtens de wet vastgestelde bepalingen tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen. Daarbij kan zij alle aanbevelingen formuleren die zij nuttig acht en bijdragen tot het oplossen van principiële problemen of geschillen
9. Gelet op het voorgaande acht het Sectoraal comité zich dan ook bevoegd om zich uit te spreken over voorliggende machtigingsaanvraag.

III. BEHANDELING

A. TOELAATBAARHEID EN DOELEINDE

10. Krachtens artikel 4, § 1, 2°, van de privacywet is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegelaten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
11. Het Sectoraal Comité wijst er bovendien op dat de verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen in principe verboden is overeenkomstig de bepaling van artikel 7, § 1, van de privacywet.

³ Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.*, 18 maart 1993.

12. Het verbod is echter niet van toepassing, onder meer wanneer de betrokkene schriftelijk heeft toegestemd in een dergelijke verwerking met dien verstande dat deze toestemming te allen tijde door de betrokkene kan worden ingetrokken, evenals wanneer de verwerking noodzakelijk is ter verdediging van vitale belangen van de betrokkene of van een andere persoon indien de betrokkene fysiek of juridisch niet in staat is om zijn toestemming te geven.⁴
13. Doorgaans wordt de schriftelijke toestemming van de betrokkene of diens familie verkregen voor de registratie van bepaalde persoonsgegevens (info over het verleden van de betrokkene, contactgegevens familieleden, etc.) en voor de mededeling van de in randnummer 2 vermelde persoonsgegevens aan de politiediensten teneinde de zoektocht door de politiediensten te bespoedigen.
14. De modaliteiten van deze werkwijze kaderen binnen de bepalingen van de ministeriële richtlijn omtrent de opsporing van vermiste personen (COL 9/2002)⁵.
15. Het Sectoraal comité wijst er op dat indien beroep wordt gedaan op de schriftelijke toestemming, deze dient te voldoen aan de voorwaarden van de privacywet en vergezeld moet zijn van een informatieve tekst of brochure die de finaliteit van de verwerking beschrijft en voldoet aan het principe van de transparantie (cf. infra).
16. Rekening houdend met het voorgaande is het Sectoraal comité van mening dat de beoogde mededeling een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinde nastreeft.

B. PROPORTIONALITEIT

17. Artikel 4, §1, van de privacywet stelt eveneens dat de persoonsgegevens die worden verwerkt toereikend, terzake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt. Ze dienen bovendien nauwkeurig te zijn en, zo nodig, te worden bijgewerkt. Alle redelijke maatregelen dienen te worden getroffen om de gegevens die, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt, onnauwkeurig of onvolledig zijn, uit te wissen of te verbeteren.
18. Via de fiches en checklisten worden doorgaans volgende categorieën van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, meegedeeld aan de politiediensten:
 - gegevens over het functioneringsniveau
 - gegevens over het medicatiegebruik en mogelijke gevolgen van de niet inname
 - informatie over middelenmisbruik (alcohol, drugs, medicatie)
19. Gelet op het doeleinde van de mededeling, meer bepaald een spoedige zoektocht naar de verdwenen persoon, acht het Sectoraal comité de verwerking van voormelde persoonsgegevens proportioneel.

⁴ Art. 7, §2, a) en f), van de privacywet.

⁵ Laatst aangepast op 20/04/2003, zie <http://www.om-mp.be/>

C. TRANSPARANTIE

20. Artikel 9 van de privacywet voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt. Dit betekent dat de zorginstellingen volgende inlichtingen aan de betrokkene en/of diens familieleden moeten bezorgen:
- de naam en het adres van de verantwoordelijke voor de verwerking
 - de doeleinden van de verwerking
 - de ontvangers of de categorieën ontvangers van de gegevens
 - het bestaan van een recht op toegang en op verbetering van de persoonsgegevens die op hem betrekking hebben.
21. De zorginstellingen zijn dan ook gehouden de betrokkenen en/of diens familieleden afdoende te informeren.

D. VEILIGHEIDSMATREGELEN

22. Overeenkomstig artikel 7, § 4 van de privacywet mogen persoonsgegevens betreffende de gezondheid enkel worden verwerkt onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg. De woonzorgcentra zijn er dan ook toe gehouden een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg, en bij voorkeur een geneesheer⁶, aan te duiden onder wiens verantwoordelijkheid de fiche op het gepaste ogenblik zal worden ingevuld en aan de politiediensten zal worden overgemaakt.
23. Het Sectoraal comité wijst er verder op dat overeenkomstig artikel 16 van privacywet de verantwoordelijke voor de verwerking alle gepaste technische en organisatorische maatregelen dient te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren, rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek terzake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
24. Het Sectoraal comité wijst er verder op dat eenieder die handelt onder het gezag van de verantwoordelijke voor de verwerking of van de verwerker alsmede de verwerker zelf, die toegang heeft tot persoonsgegevens, deze slechts in opdracht van de verantwoordelijke voor de verwerking mag verwerken, behoudens op grond van een verplichting door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.
25. Wat betreft de implementatie van de gepaste technische en organisatorische maatregelen verwijst het Sectoraal comité naar de referentiemaatregelen die door de Commissie tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer zijn opgesteld voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens⁷. Het betreft een lijst met elf actiedomeinen in verband met de informatiebeveiliging waarvoor elke instelling – rechtspersoon, onderneming of administratie – die persoonsgegevens bewaart, verwerkt of mededeelt, afhankelijk van de context en de aard van de persoonsgegevens maatregelen moet nemen. Overeenkomstig deze referentiemaatregelen dient de instelling te beschikken over een geschreven veiligheidsbeleid waarin de strategieën en de weerhouden

⁶ Het Sectoraal comité heeft deze voorkeur opgesteld in zijn beraadslaging nr. 07/034 van 4 september 2007 .

⁷ <http://www.privacycommission.be/nl/static/pdf/referentiemaatregelen.pdf>

maatregelen voor gegevensbeveiliging nauwkeurig worden omschreven. Er moet een veiligheidsconsulent worden aangesteld die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid. De instelling moet duidelijk de verantwoordelijkheden en het beheersproces inzake beveiliging van persoonsgegevens omschrijven en deze op gepaste wijze integreren in de algemene organisatiestructuur en werking. De instelling moet de nodige maatregelen nemen om de fysieke bescherming van de persoonsgegevens te garanderen. De instelling moet zich ervan vergewissen dat de netwerken waarmee de apparatuur verbonden is en die betrokken is bij een verwerking van persoonsgegevens, de vertrouwelijkheid en de integriteit van de gegevens garanderen. De instelling moet zich ervan vergewissen dat de persoonsgegevens overeenkomstig hun classificatie slechts toegankelijk zijn voor de personen en toepassingsprogramma's die hiertoe uitdrukkelijk gemachtigd zijn. De instelling moet loggings- en opsporingsmechanismen installeren. De instelling moet zich ervan vergewissen dat de technische of organisatorische veiligheidsmaatregelen gevalideerd zijn en regelmatig nagekeken worden. De instelling moet beschikken over een beheersplan voor veiligheidsincidenten. Tot slot, moet de instelling beschikken over een volledige, gecentraliseerde documentatie en deze met betrekking tot de veiligheid regelmatig bijwerken.

26. Het Sectoraal comité wijst er tot slot op dat overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek alle personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet hen verplicht die geheimen bekend te maken, gestraft worden met gevangenisstraf en met geldboetes. Het Sectoraal comité wijst er op dat overeenkomstig artikel 5 Strafwetboek eveneens rechtspersonen strafrechtelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld voor misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.
27. Indien correct en volledig toegepast, acht het Comité voormelde veiligheidsmaatregelen toereikend om de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevensverwerking te waarborgen in het licht van de bepalingen van artikel 16 van de wet van 8 december 1992.

Om deze redenen,

machtigt de afdeling gezondheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid,

de mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen zoals beschreven in voorliggende beraadslaging door zorginstellingen aan politiediensten in het kader van de onrustwekkende verdwijning van één van hun bewoners of patiënten.

Yves ROGER
Voorzitter

De zetel van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel.
--